

TUTOR

Teachers' upskilling aiming at a holistic inclusivity in learning

Μάθημα εξειδίκευσης 3

Κεφάλαιο 1: Εισαγωγή σε μια τάξη με
κοινωνική και οικονομική ποικιλομορφία

Αριθμός έργου: 101056515

Αριθμός συμφωνίας: 101056515 - TUTOR - ERASMUS-EDU-2021-PEX-TEACH-ACA

Περιεχόμενο

Κεφάλαιο 3.1: Κατανοώντας τα κοινωνικά και οικονομικά εμπόδια στην τάξη	3
Ενότητα 1.1. [f2f+ Ασύγχρονη +SD]. Εισαγωγή σε μια τάξη με κοινωνική και οικονομική ποικιλομορφία	3
Ενότητα 1.2. [Ασύγχρονη] Χαρτογράφηση κοινωνικών και οικονομικών μειονεκτημάτων	9
Επισκόπηση ενότητας	9
Ενότητα 1.3. [Ασύγχρονη + SD] Ενότητα κατάρτισης εκπαιδευτικών: Διερεύνηση του τρόπου με τον οποίο οι κοινωνικοί και οικονομικοί παράγοντες δημιουργούν εμπόδια στη συμπερίληψη στην τάξη και την κοινότητα	13
Ενότητα 1.3 [SD] Ενότητα κατάρτισης εκπαιδευτικών: Διερεύνηση του τρόπου με τον οποίο οι κοινωνικοί και οικονομικοί παράγοντες δημιουργούν εμπόδια στη συμπερίληψη στην τάξη και την κοινότητα	15

Κεφάλαιο 3.1: Κατανοώντας τα κοινωνικά και οικονομικά εμπόδια στην τάξη

Κεφάλαιο 3.1: **Κατανόηση των κοινωνικών και οικονομικών εμποδίων στην τάξη.** Στο κεφάλαιο παρουσιάζονται τα κρίσιμα ζητήματα που αντιμετωπίζουν οι μαθητές με ιστορικό υπόβαθρο και οι στρατηγικές που μπορούν να υιοθετήσουν οι εκπαιδευτικοί για να ξεπεράσουν αυτά τα εμπόδια.

Πώς θα διεξαχθεί αυτό το κεφάλαιο

Σχεδιάζοντας γύρω από αυτή την προσέγγιση, το μάθημα περιλαμβάνει τρία στάδια μάθησης - **προσομοίωση** με αυτορυθμιζόμενο ρυθμό, **συζήτηση πρόσωπο με πρόσωπο και έρευνα**. Θα εξερευνήσετε πραγματικά παραδείγματα κοινωνικοοικονομικών προκλήσεων και θα αναλογιστείτε πώς αυτά τα ζητήματα αφορούν τους μαθητές σας.

Πώς θα χρησιμοποιηθεί το εκπαιδευτικό υλικό

- **Βασικά αναγνώσματα:** Διαφορετικές ποικιλίες εμποδίων (κοινωνικά, οικονομικά, γεωγραφικά, υγειονομικά κ.λπ.)
- **Μελέτες περιπτώσεων:** Μελέτη των αιτιών της φτώχειας και της οικογενειακής ευθύνης, καθώς και των επιπτώσεών τους στους μαθητές, όταν συνδυάζονται με την έλλειψη πρόσβασης.
- **Διαδραστικές συζητήσεις:** Συμμετοχή σε ομαδικές συζητήσεις για την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και τη συζήτηση λύσεων.

Μέχρι το τέλος αυτού του κεφαλαίου, θα πρέπει να είστε σε θέση **να εντοπίσετε, να αναλύσετε και να προτείνετε τρόπους** αντιμετώπισης αυτών των εμποδίων για τη συμπερίληψη στη δική σας τάξη.

Ενότητα 1.1. [f2f+ Ασύγχρονη +SD]. Εισαγωγή σε μια τάξη με κοινωνική και οικονομική ποικιλομορφία

Επισκόπηση ενότητας

Αυτή η ενότητα έχει σχεδιαστεί για 1 ασύγχρονη, 1 δια ζώσης και 1 αυτοκατευθυνόμενη ώρα μάθησης και θα διερευνήσει τα διάφορα εμπόδια που μπορεί να αντιμετωπίζουν τα άτομα και τα οποία μπορούν να περιορίσουν τις δυνατότητές τους για συμπερίληψη και συμμετοχή στην κοινωνία. Τα εμπόδια αυτά περιλαμβάνουν κοινωνικά, οικονομικά, γεωγραφικά, αναπηρίες, προβλήματα υγείας, εμπόδια στο εκπαιδευτικό σύστημα, στο σύστημα κατάρτισης κ.λπ. Η ενότητα παρέχει επίσης πρακτικά εργαλεία για το πώς μπορούν να αρθούν αυτά τα εμπόδια στο σχολείο. Η ενότητα συνδυάζει τη θεωρητική κατανόηση με την πρακτική εφαρμογή, ενθαρρύνοντας τους εκπαιδευόμενους να σκεφτούν κριτικά για τα εμπόδια στην συμπερίληψη και να εμπλακούν ενεργά στην εξεύρεση λύσεων.

Μαθησιακοί στόχοι

Στο τέλος αυτής της ενότητας, οι εκπαιδευόμενοι θα είναι σε θέση να:

- Καθορίζουν τα κοινωνικά και οικονομικά εμπόδια στη συμπερίληψη.
- Προσδιορίζουν τους διάφορους τύπους κοινωνικών και οικονομικών εμποδίων.
- Αναλύουν τον αντίκτυπο αυτών των εμποδίων στα άτομα και τις κοινότητες.
- Προτείνουν στρατηγικές για να ξεπεραστούν αυτά τα εμπόδια και να προωθηθεί η συμπερίληψη, με έμφαση στη χρήση συμπεριληπτικής γλώσσας.

α) [Ασύγχρονη] Δραστηριότητα/Μάθημα: Διαβάστε τα 2 παρακάτω κείμενα σχετικά με τα κοινωνικά & οικονομικά εμπόδια στη συμπερίληψη για να μπορέσετε να προχωρήσετε στη δραστηριότητα

Εισαγωγή κοινωνικών και οικονομικών φραγμών.

Όταν πρόκειται για την συμπερίληψη και την πολυμορφία στην εκπαίδευση, είναι σημαντικό να διασφαλιστεί **ότι αίρονται τα εμπόδια**. Η σύμπραξη TUTOR είναι αφιερωμένη στην ευαισθητοποίηση σχετικά με αυτά τα πιθανά εμπόδια και η εκπαίδευση των εκπαιδευτικών σχετικά με αυτά είναι θεμελιώδης για την επίτευξη αυτού του στόχου. Λιγότερο προφανής από τον ρατσισμό και άλλες μορφές διακρίσεων, η έλλειψη ευαισθητοποίησης και κατανόησης σχετικά με τα κοινωνικοοικονομικά μειονεκτήματα μπορεί να οδηγήσει στον αποκλεισμό των μαθητών από το σχολείο και την κοινότητα. Αυτό το μάθημα (Μάθημα εξειδίκευσης 3) δημιουργήθηκε για να υποστηρίξει τους εκπαιδευτικούς με πόρους για τη δημιουργία μιας συμπεριληπτικής τάξης, ενώ παράλληλα αντιμετωπίζει τα ακόλουθα πιθανά εμπόδια (ή μειονεκτήματα):

1. Κοινωνικά εμπόδια: μπορεί να απορρέουν από τις οικογενειακές συνθήκες (π.χ. να είναι κανείς μονογονέας, φροντιστής, οικογενειάρχης ή ορφανός), ή να έχει ζήσει ή να ζει σήμερα σε ίδρυμα ή από δυσκολίες κοινωνικής προσαρμογής, όπως περιορισμένες κοινωνικές ικανότητες, αντικοινωνικές ή υψηλού κινδύνου συμπεριφορές (π.χ. πρώην χρήστες ναρκωτικών ή αλκοόλ) ή να αντιμετωπίζει κοινωνική περιθωριοποίηση.

2. Οικονομικά εμπόδια: Οικονομικά μειονεκτήματα (π.χ. χαμηλό βιοτικό επίπεδο, χαμηλό εισόδημα, μαθητές που πρέπει να εργαστούν για να συντηρηθούν, εξάρτηση από το σύστημα κοινωνικής πρόνοιας, μακροχρόνια ανεργία, επισφαλείς καταστάσεις ή φτώχεια, άστεγοι, χρεωμένοι ή με οικονομικά προβλήματα) μπορεί να αποτελούν εμπόδιο.

3. Γεωγραφικά εμπόδια: Η διαβίωση σε απομακρυσμένες ή αγροτικές περιοχές, σε μικρά νησιά ή σε περιφερειακές/απομακρυσμένες περιοχές, σε αστικά προάστια, σε περιοχές με λιγότερες υπηρεσίες (περιορισμένες δημόσιες συγκοινωνίες, κακές εγκαταστάσεις) ή σε λιγότερο ανεπτυγμένες περιοχές σε τρίτες χώρες, μπορεί να αποτελέσει εμπόδιο.

4. Αναπηρίες: Περιλαμβάνει σωματικές, ψυχικές, διανοητικές ή αισθητηριακές αναπηρίες, οι οποίες, σε αλληλεπίδραση με διάφορα εμπόδια, μπορεί να παρεμποδίζουν την πλήρη και αποτελεσματική συμμετοχή κάποιου στη μάθηση και την κοινότητα.

5. Προβλήματα υγείας: Τα εμπόδια μπορεί να οφείλονται σε προβλήματα υγείας, συμπεριλαμβανομένων σοβαρών ασθενειών, χρόνιων ασθενειών ή οποιασδήποτε άλλης κατάστασης σωματικής ή ψυχικής υγείας που εμποδίζει κάποιον να συμμετάσχει στην εκπαίδευση.

6. Εμπόδια που συνδέονται με τα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης: Τα άτομα που δυσκολεύονται να αποδώσουν στα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης για διάφορους λόγους, άτομα που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο, NEETs (άτομα που δεν βρίσκονται σε εκπαίδευση, απασχόληση ή κατάρτιση), έλλειψη πρόσβασης σε υγειονομική περίθαλψη, οικονομικά προσιτή στέγαση και κοινωνικές υπηρεσίες, ή ενήλικες με χαμηλότερη εξειδίκευση (ή ενήλικες με χαμηλότερες δεξιότητες) στο εκπαιδευτικό επίπεδο μπορεί να αντιμετωπίζουν εμπόδια. Αν και άλλοι παράγοντες μπορεί να παίζουν ρόλο, αυτές οι εκπαιδευτικές δυσκολίες, ενώ ενδεχομένως συνδέονται με προσωπικές συνθήκες, προκύπτουν κυρίως από εκπαιδευτικά συστήματα που δημιουργούν διαρθρωτικούς περιορισμούς ή/και δεν λαμβάνουν πλήρως υπόψη τις ιδιαίτερες ανάγκες του ατόμου.

Υπάρχουν επίσης δυνητικά **εμπόδια που συνδέονται με τις πολιτισμικές διαφορές και το φύλο και τον σεξουαλικό προσανατολισμό**. Αυτά περιγράφονται και συζητούνται στα μαθήματα εξειδίκευσης TUTOR 1 και 2.

Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι **διατομεακοί παράγοντες** (συνδυασμός δύο ή περισσότερων από τα αναφερόμενα είδη διακρίσεων/εμποδίων) εμφανίζονται σε πολλές περιπτώσεις και, ως εκ τούτου, είναι σημαντικό να εφαρμόζεται μια διατομεακή προσέγγιση κατά τη διάρκεια της μαθησιακής διαδικασίας. Για παράδειγμα, ένας μαθητής που βρίσκεται τόσο σε οικονομικά μειονεκτική θέση όσο και σε περιθωριοποιημένο εθνοτικό υπόβαθρο μπορεί να αντιμετωπίσει σημαντικότερες προκλήσεις από εκείνους που αντιμετωπίζουν ένα μόνο είδος εμποδίου.

7 εμπόδια στην εκπαίδευση σε όλο τον κόσμο

Αυτό το κείμενο αφορά τα κύρια εμπόδια που εντοπίστηκαν από τη Δράση Εκπαίδευση, σε παγκόσμιο επίπεδο και έχει ως στόχο να θέσει την τοπική/εθνική πραγματικότητα σε παγκόσμιο πλαίσιο και να σας παρακινήσει να κάνετε περαιτέρω έρευνα σχετικά με τους οικονομικούς και κοινωνικούς παράγοντες που μπορεί να επηρεάσουν τους μαθητές σας. Οι χώρες της ΕΕ βρίσκονται πιθανώς σε καλύτερη θέση, όταν ο λόγος γίνεται για τις οικονομικές και κοινωνικές προκλήσεις στην εκπαίδευση. Ωστόσο, είναι σημαντικό να έχετε επίγνωση των παγκόσμιων προκλήσεων και του τρόπου με τον οποίο μπορεί να σχετίζονται με τους μαθητές σας.

(Πηγή: <https://action-education.org/en/why/seven-barriers-to-education-in-the-world>)

Εμπόδιο 1 - Έλλειψη χρηματοδότησης για την εκπαίδευση

Ένα από τα κύρια εμπόδια στην εκπαίδευση είναι το οικονομικό. Πάρα πολλά παιδιά σε όλο τον κόσμο στερούνται της εκπαίδευσης λόγω της έλλειψης σχολείων κοντά στα σπίτια τους. Το περπάτημα πολλών χιλιομέτρων και ωρών την ημέρα για να πάνε στο σχολείο είναι επικίνδυνο, ειδικά για τα κορίτσια που συχνά δέχονται επιθέσεις καθ' οδόν για το σχολείο.

Εμπόδιο 2-Φτώχεια και ανισότητα

Η εκπαίδευση είναι πολύ σπάνια δωρεάν. Πολλές οικογένειες δεν έχουν το εισόδημα για να πληρώσουν τα δίδακτρα, τις στολές και τα σχολικά είδη. Η έλλειψη φροντίδας και φαγητού, που είναι πολύ ακριβό για ορισμένες οικογένειες, εμποδίζει επίσης τα παιδιά να παρακολουθήσουν το σχολείο.

Εμπόδιο 3-Παιδική εργασία

Η κύρια συνέπεια της ακραίας φτώχειας, η παιδική εργασία. Επιτρέπει στις ευάλωτες οικογένειες να βελτιώσουν τα πενιχρά τους εισοδήματα.

- 160 εκατομμύρια παιδιά ηλικίας 5 έως 17 ετών, ή το 9,6 % των παιδιών αυτής της ηλικίας, εργάζονται.
- 79 εκατομμύρια απασχολούνται σε επικίνδυνες εργασίες.
- 4,3 εκατομμύρια παιδιά βρίσκονται σε καταναγκαστική εργασία (δουλεία χρέους, πορνεία, παιδιά στρατιώτες κ.λπ.), 300.000 από αυτά από τις κρατικές αρχές (ΔΟΕ).

Εμπόδιο 4 - Πρώιμος γάμος και εγκυμοσύνη

Ο παιδικός γάμος παραμένει επιτρεπτή πρακτική σε τουλάχιστον 117 χώρες και εδάφη και αποτελεί ένα από τα κύρια εμπόδια στην εκπαίδευση.

- 12 εκατομμύρια κορίτσια παντρεύονται με τη βία κάθε χρόνο.
- 18,5 εκατομμύρια γυναίκες ηλικίας 12-19 ετών γίνονται μητέρες (UNESCO, 2019).

Ωστόσο, αν όλα τα κορίτσια ολοκλήρωναν το δημοτικό σχολείο, οι γάμοι παιδιών θα μειώνονταν κατά 14 %. Αν τελείωναν το γυμνάσιο, το ποσοστό αυτό θα μειωνόταν κατά 64 % (UNESCO, 2015).

Εμπόδιο 5-Διακρίσεις

Ένας πολύ μεγάλος αριθμός παιδιών αποκλείεται σήμερα από την εκπαίδευση λόγω της εθνικότητας, της θρησκείας ή της γλώσσας τους. Σε ορισμένες χώρες, τα παιδιά που δεν μιλούν την επίσημη γλώσσα διδασκαλίας δεν μπορούν να παρακολουθήσουν το σχολείο και στερούνται της εκπαίδευσης. Οι διακρίσεις είναι επίσης υψηλές στις ανεπτυγμένες χώρες. Μόνο στη Γαλλία, για παράδειγμα, εκτιμάται ότι υπάρχουν περισσότερα από 100.000 παιδιά εκτός σχολείου σύμφωνα με συλλογικά στοιχεία. Εκτός από τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι οικογένειες στην κατανόηση του εκπαιδευτικού συστήματος λόγω της έλλειψης εκπαιδευτικής και γλωσσικής υποστήριξης, τα παιδιά αυτά και οι οικογένειές τους αντιμετωπίζουν επίσης διοικητικά εμπόδια, όπως η διοικητική εγγραφή ή ο υποχρεωτικός εμβολιασμός, τα οποία επιβραδύνουν ή και εμποδίζουν τη σχολική τους φοίτηση.

Εμπόδιο 6- Αναπηρία

Ο κόσμος έχει σχεδόν **240 εκατομμύρια παιδιά με αναπηρίες παγκοσμίως**. Σε σύγκριση με τα παιδιά χωρίς αναπηρία, οι πιθανότητες να μην έχουν παρακολουθήσει ποτέ σχολείο είναι κατά 49 % μεγαλύτερες. Είναι 47 % πιθανότερο να μην έχουν πάει σχολείο στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, 33 % πιθανότερο να μην έχουν πάει σχολείο στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και 27 % πιθανότερο να μην έχουν πάει σχολείο στην ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Ζητούμενο είναι οι διακρίσεις και ο στιγματισμός εις βάρος τους, η έλλειψη προσβάσιμων σχολείων και η απουσία εκπαιδευτικών που να έχουν εκπαιδευτεί σε μεθόδους συμπεριληπτικής διδασκαλίας. Η σχολική απουσία των παιδιών με αναπηρία είναι επίσης πολύ υψηλή στις ανεπτυγμένες χώρες (Humanity & Inclusion, 2020).

Εμπόδιο 7-Βία και συγκρούσεις

Σε χώρες που πλήττονται από συγκρούσεις, τα σχολεία συχνά υφίστανται ζημιές, καταστρέφονται, καταλαμβάνονται από στρατιωτικές δυνάμεις ή ακόμη και επιτίθενται σκόπιμα. Στο στόχαστρο μπορεί να βρεθούν παιδιά και εκπαιδευτικοί. Το 2020, καταγράφηκαν πάνω από 2.400 αναφερόμενες επιθέσεις κατά της εκπαίδευσης και στρατιωτική χρήση σχολείων και πανεπιστημίων, αύξηση 33 % σε σχέση με το 2019. (Παγκόσμιος συνασπισμός για την προστασία της εκπαίδευσης από επιθέσεις). 128 εκατομμύρια παιδιά πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας σχολικής ηλικίας είναι εκτός σχολείου στις χώρες που πλήττονται από την κρίση, συμπεριλαμβανομένων 67 εκατομμυρίων κοριτσιών (Plan International, *Left Out, Left Behind: Adolescent girls' secondary education in crisis*, 2019). Σημειώνεται ότι τα κορίτσια έχουν 2,5 φορές περισσότερες πιθανότητες να μην πηγαίνουν σχολείο αν ζουν σε χώρες που πλήττονται από συγκρούσεις (GEM Report, 2015).

b) [f2f] δραστηριότητα/ μάθημα: Διαδραστικές δραστηριότητες για δια ζώσης συνεδρίες: Συζήτηση σχετικά με τα εμπόδια

Δραστηριότητα διδασκαλίας: Επιλέξτε ένα ή περισσότερα από τα παρακάτω θέματα για να τα συζητήσετε σε μία ή περισσότερες μικρότερες ομάδες, ανάλογα με το μέγεθος της ομάδας, online ή offline (πρόσωπο με πρόσωπο). Η δραστηριότητα προγραμματίζεται για 1 ώρα.

- Συζητήστε ή κάντε μια άσκηση ρόλων για να αναγνωρίσετε και να ενστερνιστείτε τα άτομα που αντιμετωπίζουν κοινωνικά εμπόδια
- Σκεφτείτε και μοιραστείτε πραγματικά σενάρια που απεικονίζουν τους κοινωνικούς φραγμούς στην εκπαίδευση και στον εργασιακό χώρο.
- Συζητήστε σχετικά με τον αντίκτυπο των κοινωνικών φραγμών στις περιθωριοποιημένες ομάδες

- Εξετάστε τους οικονομικούς φραγμούς σε διάφορες περιοχές και τομείς της χώρας ή της Ευρώπης.
- Εξετάστε τα παγκόσμια κοινωνικά και οικονομικά εμπόδια, σε σχέση με τους μαθητές σας.
- Συζητήστε για το πώς τα οικονομικά εμπόδια επηρεάζουν την πρόσβαση σε ευκαιρίες και πόρους.
- Παίξτε ένα παιχνίδι προσομοίωσης ή μια ανάλυση σεναρίου σχετικά με τις οικονομικές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι οικογένειες με χαμηλό εισόδημα.
- Συζητήστε για τον τρόπο με τον οποίο τα κοινωνικά και οικονομικά εμπόδια διασταυρώνονται και επιδεινώνουν τις επιπτώσεις του αποκλεισμού.
- Σκεφτείτε και μοιραστείτε παραδείγματα διατομεακών προκλήσεων
- Διερευνήστε τον αντίκτυπο των εμποδίων στις ψυχολογικές και συναισθηματικές επιπτώσεις στα άτομα/μαθητές
- Σκεφτείτε τον αντίκτυπο των εμποδίων στην κοινωνική συνοχή και την ευημερία της κοινότητας
- Ηγηθείτε μιας ομαδικής συζήτησης σχετικά με τις μακροπρόθεσμες επιπτώσεις των εμποδίων και τις πιθανές λύσεις
- Συζητήστε το ρόλο της εκπαίδευσης και της κατάρτισης στην προώθηση της συμπερίληψης και την άρση των εμποδίων.

- Ποια από τα αναφερόμενα εμπόδια είναι τα πιο σημαντικά για τους μαθητές σας;
- Γνωρίζετε μαθητές που διέφυγαν από συγκρούσεις/βία στη χώρα τους; Φοιτητές που αναγκάστηκαν να εργαστούν; Υπάρχει πολιτική του σχολείου για την υποστήριξη αυτών των μαθητών;
- Τι θα μπορούσε να κάνει το σχολείο για να άρει τα παραπάνω εμπόδια (ή κάποιο από αυτά);
- Πώς θα μπορούσαν να ανυψωθούν γενικά;
- Γνωρίζετε καλύτερα τη σχολική σας κοινότητα, τι πρέπει να αλλάξει;

c) [SD] δραστηριότητα/μάθημα: Σχεδιάστε ένα απόγευμα ή μια εβδομάδα συμπερίληψης

Αυτή η ενότητα αποτελεί μέρος της αυτοκατευθυνόμενης μάθησης. Αναζητήστε το(α) αντίστοιχο(α) αρχείο(α) στην πλατφόρμα

Ενότητα 1.2. [Ασύγχρονη] Χαρτογράφηση κοινωνικών και οικονομικών μειονεκτημάτων

Επισκόπηση ενότητας

Αυτή η Ενότητα έχει σχεδιαστεί για να παραδίδεται με ασύγχρονη μάθηση μέσω της πλατφόρμας TUTOR. Η διάρκεια της δραστηριότητας εκτιμάται σε 1 ώρα. Σε αυτή τη δραστηριότητα, καλείστε να δημιουργήσετε ένα εργαλείο χαρτογράφησης σχεδιασμένο για τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση των κοινωνικών και οικονομικών δυσκολιών που αντιμετωπίζουν οι μειονεκτούντες μαθητές. Η δραστηριότητα είναι δομημένη έτσι ώστε να αξιοποιεί τόσο τις γνώσεις που αποκτήθηκαν σε προηγούμενες ενότητες αυτού του μαθήματος όσο και την αυτοκατευθυνόμενη μάθηση.

Μαθησιακοί στόχοι:

- Κατανόηση των διάφορων κοινωνικών και οικονομικών προκλήσεων που μπορεί να αντιμετωπίζουν οι μαθητές.
- Ανάπτυξη ενός εργαλείου για τον εντοπισμό και τη χαρτογράφηση αυτών των προκλήσεων στο πλαίσιο ενός σχολείου ή μιας κοινότητας.
- Σκεφτείτε πώς αυτό το εργαλείο μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την υποστήριξη των μειονεκτούντων μαθητών, επιτρέποντας μια πιο στοχευμένη και αποτελεσματική υποστήριξη.
- Ενισχύει τη μάθηση από το μάθημα, αλλά και ενισχύει τη συνεργασία και την πρακτική εφαρμογή των γνώσεων, καθιστώντας το μια πολύτιμη άσκηση στην κατάρτιση των εκπαιδευτικών.

a.) Δραστηριότητα/μάθημα: Χαρτογράφηση των κοινωνικών και οικονομικών προκλήσεων των μαθητών

Δραστηριότητα διδασκαλίας

1. Ανατρέξτε στα κύρια εμπόδια που μπορεί να αντιμετωπίζουν οι μειονεκτούντες μαθητές, όπως παρατίθενται στην προηγούμενη Ενότητα.

2. Διαβάστε το παρακάτω κείμενο που ακολουθεί σχετικά με μερικές ακόμη **δυσκολίες** των μειονεκτούντων μαθητών.

3. Δημιουργήστε έναν κατάλογο με τα εμπόδια και τις προκλήσεις που αφορούν περισσότερο τους μαθητές σας. (Αυτό θα είναι ένα σημαντικό βήμα για την περαιτέρω ανάλυση των συνολικών αναγκών των μαθητών σας και την ανάπτυξη ενός σχεδίου δράσης στην επόμενη Ενότητα)

1. Οικονομικές δυσκολίες: έλλειψη οικονομικών πόρων, στέγαση, τροφή, ένδυση, εισοδηματική ανισότητα: φτώχεια, ανεργία και υποαπασχόληση
2. Πρόσβαση σε πόρους: εκπαίδευση, υγειονομική περίθαλψη και στέγαση
3. Οικονομικές πολιτικές και ο αντίκτυπός τους στις διάφορες κοινότητες
4. Μεγάλη/ δύσκολη μετακίνηση: μεγάλες αποστάσεις, απομακρυσμένη περιοχή κ.λπ.)
5. Σύγκρουση μεταξύ σχολείου και σπιτιού
6. Ισορροπία μεταξύ εργασίας και σπουδών (χρονική σύγκρουση)

7. Έλλειψη υποστήριξης από την οικογένεια (πολλές ώρες εργασίας κ.λπ.)
8. Έλλειψη πόρων (ανθρώπινων, οικονομικών κ.λπ.)
9. Στερεότυπα, προκαταλήψεις και διακρίσεις εις βάρος τους, όσον αφορά την κοινωνική ή/και οικονομική τους κατάσταση.
10. Πολιτιστικά εμπόδια: γλώσσα, παραδόσεις
11. Συμπεριφορικά εμπόδια: στίγμα, άγνοια και φόβος
12. Θεσμικά εμπόδια: πολιτικές, πρακτικές και νόμοι

Κύριο εμπόδιο ή πρόκληση	Σημειώσεις ή περιγραφή

Εξετάστε το ενδεχόμενο να προσθέσετε αυτό το εργαλείο χαρτογράφησης στην εργαλειοθήκη υποστήριξής σας!

b.) δραστηριότητα/μάθημα: Ανάλυση μελετών περίπτωσης

Τώρα διαβάστε 2 μελέτες περίπτωσης και γράψτε τη δική σας σχετικά με μαθητή ή μαθητές που αντιμετωπίζουν διατομεακές προκλήσεις από την τρέχουσα ή προηγούμενη τάξη σας. Μοιραστείτε τις μελέτες περίπτωσης με τους συναδέλφους σας και ρωτήστε τους αν έχουν μαθητές με πολλαπλές προκλήσεις. Είναι σημαντικό να είστε πάντα εμπιστευτικοί με τα προσωπικά δεδομένα των μαθητών.

Παραδείγματα διαθεματικών προκλήσεων/μελέτες περίπτωσης:Μελέτη περίπτωσης 1: Kika

Ιστορικό: Μαρία είναι λατίνα φοιτήτρια από οικογένεια χαμηλού εισοδήματος, που ζει/μεταναστεύει στην Ανατολική Ευρώπη.

Προκλήσεις:

- Γλωσσικά εμπόδια λόγω του ότι τα ισπανικά είναι η πρώτη της γλώσσα.
- Οικονομικές δυσκολίες, όπως η έλλειψη σχολικών ειδών και η ασυνεχής πρόσβαση στο διαδίκτυο.
- Πολιτισμική προκατάληψη και χαμηλές προσδοκίες από τους εκπαιδευτικούς.

Αποτελέσματα: Χαμηλότερες ακαδημαϊκές επιδόσεις, κοινωνική απομόνωση και υψηλότερα επίπεδα άγχους.

Μελέτη περίπτωσης 2: Jamal

Ιστορικό: Τζαμάλ είναι ένας Αφρικανός φοιτητής με σωματική αναπηρία που ζει σε μια οικονομικά μειονεκτική γειτονιά στην Αθήνα/ Ελλάδα.

Προκλήσεις:

- Περιορισμένη πρόσβαση σε εγκαταστάσεις και πόρους.
- Φυλετικές διακρίσεις και στερεότυπα.
- Οικονομικές δυσκολίες, συμπεριλαμβανομένης της επισιτιστικής ανασφάλειας και της ανεπαρκούς στέγασης.

Αποτελέσματα: επιπτώσεις: Κακές επιπτώσεις στην υγεία, συχνές απουσίες και μειωμένη ακαδημαϊκή εμπλοκή.

Μελέτη περίπτωσης 3:

Προκλήσεις:

Αποτελέσματα:

Μελέτη περίπτωσης 4:

Προκλήσεις:

Αποτελέσματα:

Ενότητα 1.3. [Ασύγχρονη + SD] Ενότητα κατάρτισης εκπαιδευτικών: Διερεύνηση του τρόπου με τον οποίο οι κοινωνικοί και οικονομικοί παράγοντες δημιουργούν εμπόδια στη συμπερίληψη στην τάξη και την κοινότητα

Εισαγωγή:

Οι κοινωνικοί και οικονομικοί παράγοντες έχουν βαθύτατο αντίκτυπο στην ικανότητα των μαθητών να έχουν πρόσβαση και να συμμετέχουν πλήρως στο εκπαιδευτικό περιβάλλον. Η κατανόηση αυτών των εμποδίων είναι ζωτικής σημασίας για την προώθηση της συμπερίληψης στην τάξη και την ευρύτερη κοινότητα, ιδίως όταν διδάσκονται μαθητές που βρίσκονται σε κοινωνικοοικονομικά μειονεκτική θέση. Σε αυτή την ενότητα, οι εκπαιδευτικοί θα διερευνήσουν πώς η φτώχεια, η πρόσβαση σε πόρους, η δομή της οικογένειας και άλλοι κοινωνικοοικονομικοί παράγοντες επηρεάζουν τις μαθησιακές εμπειρίες των μαθητών.

Μαθησιακά αποτελέσματα:

- Κατανόηση του πώς οι κοινωνικοοικονομικοί παράγοντες δημιουργούν εμπόδια στην εκπαίδευση και τη συμπερίληψη.
- Προσδιορισμός των ειδικών προκλήσεων που αντιμετωπίζουν οι κοινωνικοοικονομικά μειονεκτούντες μαθητές.
- Εξερεύνηση στρατηγικών για την υπέρβαση αυτών των εμποδίων μέσω πρακτικών συμπεριληπτικής διδασκαλίας.

Περιεχόμενο:

1. Κατανόηση των κοινωνικοοικονομικών εμποδίων:

- **Ορισμός του κοινωνικοοικονομικού μειονεκτήματος:** Περιλαμβάνει μαθητές από οικογένειες με χαμηλό εισόδημα, μονογονεϊκά νοικοκυριά ή όσους αντιμετωπίζουν έλλειψη στέγης ή επισιτιστική ανασφάλεια. Οι μαθητές αυτοί έχουν συχνά περιορισμένη πρόσβαση σε εκπαιδευτικούς πόρους, όπως βιβλία, τεχνολογία ή εξωσχολικά προγράμματα.
- **Επίδραση στα εκπαιδευτικά επιτεύγματα:** Η έρευνα δείχνει ότι η κοινωνικοοικονομική κατάσταση (ΚΟΕ) συσχετίζεται στενά με τις ακαδημαϊκές επιδόσεις. Μαθητές που προέρχονται από περιβάλλοντα με χαμηλό ΥΕΑ έχουν συχνά χαμηλότερο εκπαιδευτικό επίπεδο, μειωμένη συμμετοχή σε εξωσχολικές δραστηριότητες και υψηλότερα ποσοστά εγκατάλειψης (Sirin, 2005).

2. Εμπόδια στη συμπερίληψη:

- **Περιορισμένοι πόροι στο σπίτι:** Πολλοί μαθητές δεν διαθέτουν ήσυχους χώρους μελέτης, πρόσβαση στο διαδίκτυο ή γονική υποστήριξη λόγω οικονομικών πιέσεων. Αυτό μπορεί να εμποδίσει την ικανότητά τους να

ολοκληρώνουν τις εργασίες τους και να συμμετέχουν στην ηλεκτρονική μάθηση.

- **Διατροφικά ελλείμματα και προβλήματα υγείας:** Η κακή διατροφή και η περιορισμένη πρόσβαση στην υγιεινολογική περίθαλψη μπορούν να επηρεάσουν τη συγκέντρωση, τη γνωστική λειτουργία και τη συνολική ευημερία, επιδεινώνοντας περαιτέρω τις μαθησιακές δυσκολίες.
- **Διαφορές πολιτισμικού και κοινωνικού κεφαλαίου:** Μερικοί μαθητές από οικογένειες με χαμηλό εισόδημα μπορεί να αισθάνονται αποκομμένοι από τη σχολική κουλτούρα, η οποία συχνά αντανακλά πρότυπα της μεσαίας και ανώτερης τάξης (Bourdieu, 1986). Αυτό μπορεί να οδηγήσει σε αισθήματα αποκλεισμού, χαμηλότερη αυτοεκτίμηση και απομάκρυνση από τη μάθηση.

3. Ο ρόλος των σχολείων και των εκπαιδευτικών:

- **Ανισότητες στη χρηματοδότηση των σχολείων:** Τα σχολεία σε περιοχές με χαμηλό εισόδημα μπορεί να έχουν λιγότερους πόρους, μεγαλύτερα μεγέθη τάξεων και λιγότερη πρόσβαση σε εξειδικευμένα προγράμματα, γεγονός που βαθιάει περαιτέρω το χάσμα μεταξύ των μαθητών.
- **Προσδοκίες των εκπαιδευτικών:** Η έρευνα έχει δείξει ότι οι εκπαιδευτικοί μπορεί να έχουν ασυνείδητα χαμηλότερες προσδοκίες για τους μαθητές από μειονεκτικό περιβάλλον, γεγονός που μπορεί να επηρεάσει τα κίνητρα και τις ακαδημαϊκές επιδόσεις των μαθητών (Rubie-Davies et al., 2015).
- **Το κρυφό πρόγραμμα σπουδών:** Οι εκπαιδευτικοί και τα σχολεία μπορεί να ενισχύουν ακούσια τις κοινωνικοοικονομικές ανισότητες μέσω του προγράμματος σπουδών, του τρόπου διδασκαλίας και των πρακτικών διαχείρισης της τάξης (Anyon, 1980).

4. Στρατηγικές συμπεριληπτικής διδασκαλίας:

- **Διαφοροποιημένη διδασκαλία:** Προσαρμογή των μαθημάτων ώστε να ανταποκρίνονται στις διαφορετικές ανάγκες των μαθητών, λαμβάνοντας υπόψη το κοινωνικοοικονομικό τους υπόβαθρο. Για παράδειγμα, προσφορά πολλαπλών τρόπων επίδειξης της κατανόησης, χρήση μαθησιακού υλικού χαμηλού ή μηδενικού κόστους και παροχή επιπλέον ακαδημαϊκής υποστήριξης.
- **Οικοδόμηση σχέσεων:** Η δημιουργία ισχυρών σχέσεων εμπιστοσύνης με τους μαθητές και τις οικογένειές τους μπορεί να βοηθήσει στη γεφύρωση του χάσματος μεταξύ σπιτιού και σχολείου. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει προγράμματα προβολής, επισκέψεις στο σπίτι ή συνεργασίες με κοινοτικές οργανώσεις.
- **Ενδυνάμωση των μαθητών:** Ενθάρρυνση των μαθητών να αναλάβουν την ευθύνη για τη μάθησή τους, καλλιεργώντας τη νοοτροπία της ανάπτυξης και παρέχοντάς τους ευκαιρίες να αναλάβουν ηγετικούς ρόλους, ανεξάρτητα από το κοινωνικοοικονομικό τους υπόβαθρο.

Υποχρεωτικά αναγνώσματα/πηγές:

Sirin, S. R. (2005). Socioeconomic status and academic achievement: A meta-analytic review of research. *Review of Educational Research*, 75(3), 417-453.

Rubie-Davies, C. M., et al. (2015). Teacher expectations and student achievement: How do teachers' beliefs shape outcomes? *Social Psychology of Education*, 18(2), 345-370.

Ενότητα 1.3 [SD] Ενότητα κατάρτισης εκπαιδευτικών: Διερεύνηση του τρόπου με τον οποίο οι κοινωνικοί και οικονομικοί παράγοντες δημιουργούν εμπόδια στη συμπερίληψη στην τάξη και την κοινότητα

Αυτή η ενότητα αποτελεί μέρος της αυτοκατευθυνόμενης μάθησης. Αναζητήστε το(α) αντίστοιχο(α) αρχείο(α) στην πλατφόρμα